

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas V. An gravia æquè cadant deorsum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

aquam. Primò ut non eleuet illam notabiliter supra residuum circumfluentis aquæ, & eo casu non gravitabit notabiliter supra pavimentum aqua. Casu autem quo illud cubiculum faciat aquam notabiliter superiorem aere, eo casu gravitabit, quia eo casu non erit in proprio loco. Quòd autem superior pars aquæ non gravitet, supra inferiores aquæ. Ratio est, quia cum partes illæ sint homogeneæ, non perunt una esse sub alia, cumque habeant continuationem inter se, eam non disrumpunt, nisi accedat causa extrinseca.

DICES 3. Aristotelem 4. Cæli tex. 20. docere elementa igne inferiora gravitare in propriis locis, idq; probat exemplum utris inflati, qui plus in aere gravitat quam vacuus.

RESPONDETUR. Aristotelem non plus velle, quàm quòd reliqua elementa quæ non habent tantam levitatem ac ignis, si aliquo ex motibus moveri debeant, quòd sint potius movenda motu deorsum, comparative ad ignem, quo igne semper sunt inferius.

DIFFICULTAS V.

An Gravia aquè cadant deorsum?

POSITO corpore magis gravi, quòd cadat per se loquendo aquè cito deorsum non nisi experientia probat Ariaga, quem secutus Pontius & recentior Suarez, negat antiquitas.

DICENDUM est 1. *Posito quòd detur corpus magis & minus grave, magis grave celerius cadet deorsum.*

PROBATUR 1. Causa naturalis quæ est potentior, agit potentius, quàm causa minus potens, si agere debeat, cæteris reliquis partibus, v.g. simili dispositione medii, figura, & cætera. Sed magis grave, est causa potentior. Ergo agat potentius. Ergo potentius principiat motum deorsum; adeoq; celerius perveniet. Major probari potest instantiis, fundaturque in hoc principio; quia causa naturalis necessaria, cum debitis prærequisitis posita, tantum agit, quantum potest; hinc si plus possit, plus aget. Minor principalis probatur; quia grave, est causa motus deorsum. Ergo magis grave, est causa magis potens, sicut enim se habet simpliciter ad simpliciter, ita majus ad majus. Ergo si esse grave, facit simpliciter motum deorsum, magis gravem causam; secunda autem illatio probatur, Hoc quod principiat idq; primario gravitas, est motus. Unde & per ordinem ad hunc, definitur gravitas. Ergo major gravitas, majorem, hoc est, celerior motum deorsum. Consequentia autem probatur. Quia si non principiat major gravitas, majorem, hoc est, celerior motum deorsum, causa potentior non ageret potentius.

Quod ipsum, sic aliter proponitur. Unicuique causa debet respondere aliquis effectus, primò & per se, cum dicat ordinem ad illum, sed gravitas est causa motus. Ergo debet illi respondere effectus, qui non est alius, nisi motus deorsum: Quia aliàs si motus deorsum non esset effectus, respondens gravitati, daretur effectus specialis, cujus nulla esset causa. Quæ enim alia nisi gravitas, præcipuè cum id referri non possit in impulsu, quia hic principiat motum principio intrinseco soli indebitum. Gravi autem, est debitus motus deorsum. Item impulsus non est determinatus ad motum deorsum, est determinata gravitas; jamque non daretur causa determinata illius effectus; hæc enim non est impulsus, utpote indifferens ad motum deorsum vel sursum.

PROBATUR 2. Quia nulla assignari potest ratio illius experientie, in qua se fundant oppositi.

PRIMARATIO adfertur ab aliquibus, quòd scilicet corpus gravius, habeat plus de materia, quæ est trahenda deorsum, quàm habeat corpus minus: & hinc fieri compensationem.

CONTRA est. Hinc sequitur, magnum rogi æque fore calidum, ac parvum; quia in magno rogo plus est materie accendendæ; imò ex hac ratione sequitur conclusionis intentum: nam materia non contrariatur motui deorsum. Jam autem major gravitas, est principium potentius, ad illum producendum.

SECUNDARATIO est. Quia qualibet pars illius lapidis, seipsam solam trudit deorsum, non verò aliam.

CONTRA est. Etiam posito quòd una non tradat aliam, cur omnes non agent simul per modum unius, producendo motum deorsum.

TERTIARATIO. A majori gravitate, non produci majorem motum deorsum, sed majorem impulsu. Quod ipsum probatur. Quia motus exercetur in ipso pondere, & in ordine ad seipsum, ita se habet pondus minus, & pondus majus: tantum enim est pondus minus, respectu sui ipsius, ac respectu sui ipsius est, pondus grave. At verò impulsus exercetur in alio corpore, ad quod diverso se modo habet pondus minus, quàm majus.

CONTRA. Si illa propositio: In ordine ad seipsum ita se habet pondus minus ac majus; sensum hunc habet: ita se habet in ordine ad se movendum, petitur principium: si autem habet alium sensum, non apparet quis ille sit. Ipseque ille major impulsus, proficiscitur à majore gravitate, cur ergo & motus non proficiscetur. Tum quia non est major ratio: Cur principari debeat major impulsus, à majore gravitate, & non major motus. Quod autem dicit Pontius. Corpus gravius, habere etiam plus gravitatis, seu plus partium movendarum, plures etiam partes medii resistentes: id etiam non convincit,

cit, ob rationes contra Ariaga allatas. Illud, de resistentia aeris non convincit, quia hæc non est notabilis; immò oppositum hæc ratio videtur convincere, ideò enim non citius descendit minus, gravi, quia plures habet partes aeris quæ illi resistent. Ergo si cætera sint paria citius descendet: quia si cum majoribus impedimentis, æquè citò descendit, certè cum majoribus adjuventis, citius descendet. Et quia plures partes recipientes in se qualitatem impulsivam, majorem faciunt impulsum; etiam plures partes gravitatis majorem facient motum deorsum, citiusque pertrahent partes aeris, adeoque citius descendunt.

PROBATUR 3. Major gravitas principiat majorem impulsum. Ergo & principiat majorem motum deorsum, præcipuè autem cum ille ipse impulsus sit etiam lativus rei gravis deorsum.

RESPONDETUR 1. ab Ariaga, corpus grave dum se movet, fortè non producere in se impulsus, sed solum in corpora quæ occurrunt & resistent, quod si grave in se novum impulsus producit, ille impulsus non juvabit ad motum deorsum, quia impulsus ab intrinseco, non videtur augere motum naturalem, sed violentum.

CONTRA est: Tum quia nulla est ratio cur impulsus in ipso met mobili non recipiatur; tum quia nulla item ratio, cur impulsus ab intrinseco, idque ad motum deorsum adferat violentiam ei, quod vadet deorsum. Tum quia si ratio Ariaga convincit, probabit simul impulsus majorem, non produci à majori gravi, quia non videtur impulsus posse proficisci ab intrinseco, vel si proficiscitur, nego quod tunc ex accidenti, hoc est, ex vi illius impulsus, non sit motus ille violentus, adeoque augens motum.

RESPONDET 2. Ariaga, majus grave non producit velociorem motum, sed fortiozem.

CONTRA est, quia non apparet, cur fortior ille motus, non sit velocior.

DICENDUM 2. Si non datur major gravitas, hoc est intensior, sed sola extensior, non videtur probari posse, quod magis grave, velocius sit movendum deorsum.

PROBATUR 1. quia rationes adlatæ respiciunt, quòd unum præ alio sit intensius grave.

PROBATUR 2. quia sola extensior gravitas ita se haberet, ac gravitas in pluribus partibus recepta, & singillatim agens; singillatim autem posita actiones, non faciunt unam intensiorem.

PROBATUR 3. Lumen sparsum per plures partes non ita illuminat, ac collectum & intensum. Ergo idem dicendum de gravitate.

Contra primam Conclusionem

OBJECIT 1. Ariaga, Experimentiam; quia minus grave & majus grave, æquè citò cadunt deorsum.

RESPONSIO communis est, quod detur quidem excessus, sed qui sensu percipi non possit, præcipuè si ex ordinaria altitudine projiciatur lapis. Hoc ut commodius intelligatur.

SUPPONO 1. Quod nulla experientia contra rationem prævalere possit, sed si aliter ratio, aliter experientia docet, vel neganda est experientia, vel dicendum non esse illam exquisitam. Hinc sufficienti data ratione pro conclusionem, experientia contra illam non tenebit, nisi ratio solvatur.

SUPPONO 2. Nunquam veram experientiam, contra veram rationem procedere posse. Ratio, quia experientia in talibus proficisci debet ex causis necessariis, ad quas etiam vera ratio attendere debet, quia si non attendet, hoc ipso non erit vera, quia nec conformis obiecto.

SUPPONO 3. Quamvis omnis nostra scientia dependeat à sensibus, atque adeò ab experientiis, cum tamen scientia non sit experientia, sed deductum ex experientiis, hinc fit ut experiri solum, non sit scire, sed principium ad scire, quia verò ex diversis principiis & circumstantiis, sensus nostri falli possunt, fit ut scientia à pluribus circumstantiis pendere debeat, petendæque sunt experientiæ ab aliis sensibus, vel similibus effectibus. Ita etiam in præsentia uni experientiæ huic, fidendum non est, sed una experientia, contra quam militat ratio, aliis in simili experientiis, & similibus regulanda. Videmus autem quod à potentiori causa, cæteris paribus, semper potentior fiat effectus. *Hoc posito*

RESPONDETUR. Produci quidem motum velociorem deorsum à magis gravi, sed excessus gravitatem non adverti, ob spatii brevitatem, ut etiam à principio duorum non æquè currentium statim non dignoscitur diversitas. Dici item potest quod excessivum ponderosum, impulsu suo quo propellit aërem, juvet & in minori gravi augeatur motus. Referri etiam id potest in figuræ varietatem, & cætera similia. Quamquam docent etiam impressi, experientiam hanc in præaltis turribus fallere.

INSTAT 1. Ariaga. Si valet responsio, dicam inquit: bi: citius cadere, corpus minus grave, etiam si id non percipiatur.

RESPONDETUR. Non posse id dici, quia in oppositum est ratio, quæ ostendit minus potens principium, non ita potenter operari.

INSTAT 2. Gravitas non solum decuplo, sed etiam centuplo est major in uno, quam in altero, hinc si quo major est gravitas, eò citius

† (H) 3 cor.

corpus debet moveri, certè ita jam centuplo gravius, centuplo citius deberet moveri.

RESPONDETUR, centuplo gravius, centuplo citius moveri, si moveatur per spatium bene notabile. Jam autem non pauci motus sub initium æquales sunt, quorum postea, nonnisi processu temporis, & spatii, differentia advertitur; sic si duo sagittæ arcu excutiant, sub initium videntur æquè cito currere, & tamè postea apparet differentia. Quod autem sagitta, quæ postea superat aliam, etiam sub initium celerius currat. Ratio est, quia supponitur plus habere qualitatis propulsivæ, sibi impressæ.

De opposita Generationi Corruptione.

CORRUPCIO spectari potest vel ratione termini, vel ratione actionis. Spectata ratione actionis, est id ratione cuius, tanquam rationis formalis ut quo, sequitur corruptio termini ut quod. Spectata ratione termini, est id quod corrumpitur. Rursus corruptio termini ut quod, est duplex. Iplius formæ quæ supponitur esse materialis, adeoque corruptioni subiecta, & alia ipsius compositi. Jam autem corruptio ratione actionis spectata, dividi potest in actionem, quæ desinit, ratione cuius desinentis actionis, dicitur aliquid corrumpi; & in actionem positivam, vi cuius sequitur aliud; & hæc actio est potiuseductio, vel creatio formæ, aut generatio compositi. Jam autem corruptio spectata, secundum actionem, quæ desinere dicitur, sicut duo imprimis non esse actionis. Secundo esse actionis in ante positum: sine his enim duobus non potest concipi.

QUÆRES 1. Quid sit corruptio.

EXPLICAT 1. Recentior Suarez cum Conimbricensibus, quod sit mutatio totius ex toto. *Hæc responsio*

NON SATISFACIT. Quia per illam corruptio appropriatur toti, cum possit convenire etiam formæ.

EXPLICAT 2. Oviedo, quod sit desitio rei in aliam.

NON SATISFACIT. Quia corruptio est quid prius, quàm mutatio, mutatio enim dicit positionem novi totius. Corruptio autem est prior positione novi totius. Ergo illud quod est prius, non debet explicari per hoc, quod est posterius. Deinde quantumvis Deus impediatur, ne sequatur novum totum, verè erit corruptio, & tamen non erit desitio in aliam rem.

ASSERO 1. *Corruptionem spectatam ratione termini, qui est forma, esse desitionem actûs Ph-*

sici, in subiecti potentiam, Ly Desitio est per modum Generis, est enim commune ad annihilationem, Conversionem, & cætera, Ly in subiecti potentiam, est illius differentia, per hoc enim discernitur ab annihilatione.

ASSERO 2. *Corruptionem spectatam ratione termini, qui est totum compositum, esse desitionem seu cessationem totius à toto. Dico à toto, non in totum. Quia si Deus impediret formæ positionem, non esset desitio in totum, esset tamen desitio seu cessatio à toto; adeoque corruptio.*

QUÆRES 2. *An tota substantia corrupta, sed manentibus accidentibus, dicenda sit res corrumpi?*

ASSERO 1. *Si terminus corrumpatur qui est forma, & maneat subiectum, ex quo illa educi possit, non erit dicenda res illa annihilari.*

RATIO. Quia alias formæ materiales, dicendæ essent semper annihilari. Oppositum sentit Durandus & Ocham: sed eorum argumenta supponunt creationem non aliud esse, quàm non esse rei in ante, & annihilationem, non aliud esse quam non esse rei in præfenti.

ASSERO 2. *Non sufficit ad annihilationem etiam desitio subiecti. Si inter desitionem subiecti & positionem alius, sit connexio. Quia tum temporis potius erit conversio ut sit in Eucharistia.*

ASSERO 3. *Quando desinente simpliciter aliquo, tam quoad formam, quàm quoad subiectum, remanent nonnisi accidentia, verè dicitur illa res annihilari.*

RATIO. Res spectatur penes sua essentialia; essentialia autem illius rei, verè tunc non sunt: Vide pluribus de hoc Amicum tomo de Angelis, disputatione secunda, sectione decima tertia. Unde etiam in Eucharistia dicitur annihilari substantia panis, quamvis maneat ejus accidentia.

DICES 1. Forma cuius manet materia, non dicitur annihilari: Ergo & res cuius manent accidentia.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia adhuc ipsa materia est aliquid essentialia, consequenter adhuc manet res in aliquo sui, quod non est annihilari; accidentia autem non sunt de essentiali rei.

DICES 2. Etiam manentibus nonnisi accidentibus, est vera propositio, hoc restat ejus, quod erat. Ergo non est annihilatum.

RESPONDETUR. Cum restet nonnisi id, quod non est rei essentialia, & nihil sit essentialis, erit nihil rei, adeoque annihilatio.

DICES

DICES 3. Ideo in Eucharistia non dicitur annihilari substantia panis, quia manent illius accidentia.

RESPONDETUR. Nego in Eucharistia non annihilari substantiam panis, annihilata ejus materia & forma, cum hoc tamen stat ut sit illic conversio, quia ut dictum supra, non est illic simpliciter desitio panis; sed vertitur in corpus Christi, ob connexionem Sacramentalem, inter annihilationem substantiæ panis, & positionem corporis Christi; non utcunque sed sub speciebus panis.

QUÆRES 3. An accidens aliquod materiale, si postea conservetur concursu creativo, desinatque esse, an desitio illius dicenda sit annihilatio.

ASSERO. Si maneat materia eadem, ex qua accidens fuit eductum, & postea conservatum actione creativa, adhuc illius desitio accidentis erit nonnisi corruptio.

RATIO. Quia non desinet in nihilum simpliciter, sed in potentiam subiecti, & sicut concursus ille creativus, dum est præsens, non facit quominus illa materia sit potentia illius accidentis, quamvis impedita, ita nec faciet, ne dicatur rediisse in potentiam subiecti, consequenter nondum annihilari. Quando autem assumit Amicus, sufficere ad annihilationem, ut totus terminus creationis, desinat in nihilum sui; id falsum est, si non desinat etiam in nihilum subiecti. Nam non manet quidem formaliter tunc terminus creationis, manet tamen in aliquo sui: hoc est in subiecto.

Ad M. D. G. Bq. V. H.
b.M.

INDEX